

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Lidelsens Vej

Citation: Dalgas, Ernesto: "Lidelsens Vej", i Dalgas, Ernesto: *Lidelsens Vej*, udg. af Henrik Schovsbo, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1993, s. 290.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgalideval-shoot-idm139862323244144/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Lidelsens Vej

første gang hører om Kain og Abel, genkender han sig selv i Kains skikkelse, for dog at have nogen – og han får sine velfortjente prygl derfor. Men Salomon lærer at klare sig selv med gud kæmner og den bag ham stående himmelske fader. I en tid holder han nøje regnskab med retfærdigheden, men må opgive det til slut – han slår sig på Sattans parti, da den hellige skrædder fordrer et valg mellem Gud og Satan. Kun med det største besvær finder han over på den rigtige side i forbindelse med sin konfirmation.

I disse sammenhænge får Dalgas givet en række morsomme og levedygtige ironiske billeder af den spinkle dreng og af den opblæste kæmner, af folkekirkepræsten og af indremissionæren, den hellige skrædder.

Da Salomon kommer til København, kommer han ind i kredsen omkring en vis etatsråd. Denne er en politisk fremstående kyniker og har lånt træk fra Johannes Forføreren og anskuelse fra Schopenhauer og Nietzsche. Etatsråden – som er Salomons egentlige far, selvom de aldrig får bragt forholdet på det klare – fatter interesse for den unge juridiske student Salomon. Han tager sig af hans opdragelse til ironiker og paradoksmager, og han vil gøre ham til sin åndelige arving. I første omgang bliver Salomon hans privatsekretær og adept. Salomon er en lærevillig elev, og han prægtes dybt af det ironiske spil, som han for en tid gør til sin livsholdning. Det sjælelige dobbeltspil tager han op ikke blot som praksis, men også som teori: «Brug Maske!» (side 107).

I denne periode af dobbeltspil og maskering opdager han, at de træk, han ikke kan få udtrykt i det åbenlyse, dog rumsterer i ham i det skjulte. Bag facaden er han syg, og han føler, at han må leve sit egentlige liv i det hemmelige. Efterfølgende Søren Kierkegaard læser han Det nye Testamente, og ud af denne læsning og sin Kierkegaard-identifikation samt af sine smertelige og sjældne sjælelige oplevelser danner han sig højtrevne forestillinger om lidelsen som forudsætning for dyb indsigt.

I denne tid er det som sagt Kierkegaard, der præger hans verden. De ironiske skikkelser om dagen hos etatsråden, de inderlige hjemme på værelset og i journalen. Denne Kierkegaard-periode, hvor han opfattes som indbegrebet af det Salomon kalder romantik, svarer i kompositionen til mellemtrinnet, det metafysiske stadium med dets strid og sygelighed. Det er fra disse sider at Dalgas selv har fået ord